

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **V. Ď.**
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Milanem Edelmannem
sídlem Petržílkova 2707/38, 158 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Milana Edelmann, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dodanou dne 18. 3. 2024 do datové schránky soudu se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 21. 2. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla žalobcovy námitky a potvrdila

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

své původní rozhodnutí ze dne 4. 10. 2023, č. j. X (dále jen „původní rozhodnutí“). Původním rozhodnutím žalovaná podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 29. 2. 2024 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznala žalobci starobní důchod od 30. 8. 2023 ve výši 17 081 Kč měsíčně.

Žaloba

2. Žalobce rozporoval, že žalovaná nehodnotila jeho dobu zaměstnání za roky 1980 až 1985 u společnosti Armabeton, národní podnik, (dále jen „Armabeton“). Nepřihlédla k čestným prohlášením dvou zaměstnanců této společnosti z důvodu, že ani jeden z nich nemá evidenční listy za stejné období, jaké prokazoval žalobce. Takový postup neodpovídá pravidlům dokazování podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). V letech 1980 až 1985 dle žalobce zjevně docházelo u Armabetonu k nedostatkům v evidenci, což se projeví i u svědků, až bude rozhodováno o přiznání jejich starobních důchodů. Armabeton po transformaci na akciovou společnost skončil v konkursním řízení na základě usnesení Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 4. 9. 2000, č. j. 80 K 59/99-273, a následně byl u něj zjištěn úpadek i podle insolvenčního zákona usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2020, č. j. MSPH 96 INS 13968/2020-A-10. Nakonec byl Armabeton vymazán z obchodního rejstříku. Žalobce se proto jen stěží může domoci součinnosti svého bývalého zaměstnavatele.
3. Dále žalobce namítal, že se žalovaná nijak nevypořádala s dokladem o zvyšování kvalifikace, který prokazuje, že dne 8. 7. 1980, dne 1. 5. 1983 a dne 23. 1. 1985 Armabeton zvýšil žalobci kvalifikaci. Povinnou náležitostí potvrzení je praxe 1 roku u zaměstnavatele. Žalobce proto musel být zaměstnán i v letech 1982 až 1985. S ohledem na základní vojenskou službu je prokázáno, že žalobce nastoupil u Armabetonu po ukončení školní docházky na počátku července 1980, v září 1980 nastoupil základní vojenskou službu a po návratu z ní od října 1982 až do července 1985 byl zaměstnán u tohoto zaměstnavatele. Neprovedení důkazu tímto dokladem je proto pochybením žalované. Dobu pojištění získanou v minulosti lze totiž prokázat všemi možnými důkazními prostředky. Není stanoveno, že by svědci museli být spolupracovníky žadatele o důchod. Svědek, který nebyl spolupracovníkem, musí samozřejmě uvést, jak o zaměstnání žadatele ví. Žalovaná neodůvodnila, proč k čestným prohlášením nepřihlédla.

Vyjádření žalované

4. Žalovaná navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Přisvědčila, že věrohodnost svědeckého prohlášení neodvisí jen od skutečnosti, zda se jedná o spoluzaměstnance u téže organizace. Na čestném prohlášení L. H. však absentuje úředně ověřený podpis a na čestném prohlášení J. A. absentuje jakýkoliv podpis. Je tedy sporné, zda tyto dva s uvedenými údaji souhlasí. Řízení o žádosti je přitom ovládáno dispoziční zásadou a kroky žalované jsou předurčeny aktivními návrhy žadatele [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 29. 2. 2012, č. j. 3 Ads 168/2011-54]. Ucelený a bezrozporný obraz doby pojištění přitom neposkytuje ani „doklad o zvyšování kvalifikace“. Byť je existence zaměstnaneckého poměru nanejvýš pravděpodobná (výuční list, průkaz odborné kvalifikace pracovníka ve stavební výrobě), musí být postaveno na jisto její trvání i při eliminaci přetržky, což se nestalo. I nade vše pochybnost prokázaná činnost je stěží schopna zápočtu, nelze ji určovat odhadem. Žalobcův argument nárůstem osobních tříd nedoprovází odkaz

na žádný tehdy platný resortní či podnikový předpis a jeho provázanost s odpracovanou dobou žalovaná nepovažuje ani za notorietu.

Replika žalobce

5. Žalobce zdůraznil, že nebyl nikdy žalovanou upozorněn na nedostatky čestných prohlášení v době, kdy si věc zabezpečoval sám. Odmítá proto tvrdost přístupu žalované. Pokud by byl upozorněn na formální nedostatky prohlášení, odstranil by je. Soudu proto předkládá nové čestné prohlášení J. F., které stvrzuje žalobcovo zaměstnání u Armabetonu. Dotyčný má navíc v uvedeném období přiznán pracovní poměr u daného zaměstnavatele, a jeho čestné prohlášení tak splňuje všechny podmínky žalovaného. Dále žalobce navrhl, aby soud provedl výslech všech tří svědků: J. A., L. H. a J. F. k prokázání, že žalobce v uvedené době pracoval u Armabetonu. Žalobce též nesouhlasil se stanoviskem žalované k dokladu o zvyšování kvalifikace. S ohledem na pravidla z té doby je zjevné, že žalobce musel být skutečně u národního podniku zaměstnán, jinak by mu kvalifikace zvýšena nebyla. I žalovaná připouští, že žalobce s nejvyšší možnou měrou pravděpodobnosti u podniku skutečně zaměstnán byl. Dle žalobce tak důkazy umožňují prokázat jeho zaměstnání u Armabetonu ve sporném období.

Duplika žalované

6. Žalovaná nesouhlasila se svou povinností upozornit žalobce na chyby v čestných prohlášení, a to s ohledem na srozumitelný poznámkový aparát předtištěného formuláře s kolonkami „*podpis svědka*“ a „*razítko a podpis orgánu ověřujícího podpis*“. Ve formuláři žádosti o starobní důchod ze dne 21. 6. 2023 je pak uvedeno, že neevidovaná doba pojištění byla s žalobcem pracovníky žalované projednána s poučením, že chybějící dobu lze dodatečně prokázat. Až následně žalobce uplatnil čestná prohlášení. Byť poučovací povinnost dopadá nejen na právo procesní (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2008, č. j. 6 Ads 57/2007-42), nelze ji vykládat jako komplexní nepřetržitý návod pro účastníky řízení, jak postupovat (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010-214). Žalovaná si je vědoma žalobcovy nelehké důkazní situace, nicméně řízení před soudem nemá nahrazovat řízení před správním orgánem a neslouží k nápravě liknavosti ve správním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009-91, č. 1906/2009 Sb. NSS).

Podstatný obsah správního spisu

7. Dne 21. 6. 2023 byla se žalobcem na Pražské správě sociálního zabezpečení, Územním pracovišti Praha 9, sepsána žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. V „*Přehledu o činnostech a náhradních dobách od ukončení povinné školní docházky až do dne podání žádosti o důchod*“ je uvedeno zaměstnání od 15. 7. 1985 do 31. 12. 2022 (od 1. 4. 1995 až ke dni podání žádosti zaměstnanec společnosti X, a.s.) s poznámkou „*bude došetřováno*“ a doplňující informací: „*Neevidovaná doba byla s žadatelem projednána, na chybějící dobu bude dodatečně dokládat výuční list a vojenskou knížku. Na ostatní dobu pojištění neuvádí.*“
8. Ve správním spisu jsou dále doloženy (bez jakékoliv indicie, jak a kdy se tyto listiny k žalované dostaly) žalobcův výuční list ze dne 25. 6. 1980 z učebního oboru „36-78-2 instalatér“, na kterém je jako zaměstnavatel uveden Armabeton, s nímž měl uzavřenu učební smlouvu, a čestné prohlášení žalobce s úředně ověřeným podpisem ze dne 4. 7. 2023 o dobách zaměstnání, v němž prohlásil, že od roku 1980 do roku 1985 pracoval pro Armabeton jako instalatér. Druhá strana formuláře čestného prohlášení obsahuje též čestná prohlášení žalobcových tehdejších spolupracovníků z Armabetonu J. A. (dotyčný prý byl lakýrníkem

a se žalobcem pracoval na stavbě v letech 1982 až 1985; toto prohlášení ovšem postrádá jakýkoliv podpis) a L. H. (pracoval spolu se žalobcem na stavbách v letech 1980 až 1985 jako instalatér-topenář; zde sice podpis je připojen, ale není úředně ověřen). S výjimkou čestného prohlášení L. H. se formulář jeví být vyplněn totožným rukopisem. Stejně tak je ve spise založena i kopie vybraných stránek „*Průkazu odborné kvalifikace pracovníka ve stavební výrobě a ve výrobě stavebních hmot*“ žalobce, v němž je razítkem Odborného učiliště národního podniku Armabeton a podpisem stvrzeno, že dne 8. 7. 1980 dosáhl IV. osobní třídy v oboru „36-78-2 instalatér“. Následně je razítky a podpisy za Armabeton potvrzeno, že žalobci byla v oboru instalatér přiznána osobní třída 4 dne 8. 7. 1980, osobní třída 5 dne 1. 5. 1983 a osobní třída 6 dne 23. 1. 1985.

9. Ve správním spisu je též založen interní e-mail pracovník žalované ze dne 10. 8. 2023 sdělující, že vojenská služba žalobce od 29. 9. 1980 do 27. 9. 1982 byla ověřena dle vojenské knížky (ta součástí správního spisu není). Dále jsou ve spisu založeny kopie evidenčního listu důchodového pojištění žalobce dokládající doby pojištění dosažené od 15. 7. 1985 do 30. 4. 1992 u zaměstnavatele X a.s. a od 1. 4. 1995 do 31. 12. 1995 u zaměstnavatele Y a.s.

Dne 4. 10. 2023 žalovaná vydala **původní rozhodnutí**, v jehož odůvodnění je rámcově vysvětlen výpočet výše starobního důchodu. Žalovaná zde dále stroze uvedla: „[d]obu zaměstnání 1980 - 1985 dle čestného prohlášení nehodnotíme, neboť není věrohodně prokázána“. Přílohou původního rozhodnutí je osobní list důchodového pojištění žalobce s přehledem dob pojištění, z jež se mj. podává, že žalobce byl od 9. 11. 1979 do 25. 6. 1980 zaměstnán. Následně je evidována až vojenská služba od 29. 9. 1980 do 27. 9. 1982 a poté je v osobním listu důchodového pojištění evidována další doba pojištění až v souvislosti se zaměstnáním od 15. 7. 1985 do 31. 12. 1985. Chybí tedy evidované doby pojištění v obdobích od 26. 6. 1980 do 28. 9. 1980 a od 28. 9. 1982 do 14. 7. 1985.

10. Dne 16. 10. 2023 žalobce podal námitky označené jako „*odvolání*“. Nesouhlasil se zamítnutím odpracovaných let 1980-1985. Bohužel o nich ani žalobce, ani žalovaná a ani archiv nemají písemný doklad. Na pobočce žalované Sokolovská 855/225, Praha 9 mu bylo sděleno, že si má obstarat dva svědky, nechat si úředně ověřit jejich podpis a poslat fotokopii výučního listu. Navíc poslal doklad o zvyšování kvalifikace. Zdůraznil, že celý život tvrdě manuálně pracoval a nebyl ani vteřinu na podpoře. Kdyby v letech 1980-1985 nepracoval, tak by byl zavřen za příživnictví. Navrhl, aby žalovaná nahlédla do jeho trestního rejstříku. Kdyby mohl být žalované nápomocen, tak udělá vše, co je v jeho možnostech.
11. Ve spisu následuje e-mail žalované ze dne 26. 10. 2023 adresovaný pro „*kancelar@insolvenční-spravce.com*“ s dotazem, zda byl žalobce zaměstnán u společnosti Armabeton v letech 1980 až 1985, spolu se žádostí o zaslání příslušných dokladů. Žádná odpověď není ve správním spise založena.
12. Dne 22. 2. 2024 žalovaná vydala **napadené rozhodnutí** datované dnem 21. 2. 2024, které bylo žalobci doručeno dne 27. 2. 2024. Uvedla, že v její evidenci se nenacházejí žádné evidenční listy prokazující zaměstnání žalobce u Armabetonu. Žalobce sice předložil čestná prohlášení dvou svědků ve smyslu § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“), ovšem v souladu s její rozhodovací praxí lze za věrohodného považovat pouze svědka, který byl po celou prokazovanou dobu zaměstnancem stejné organizace jako účastník řízení. Žalovaná provedla kontrolu evidenčních listů důchodového zabezpečení svědků a zjistila, že ani jeden z nich nemá v předmětné době v její evidenci evidenční listy důchodového pojištění od

Armabetonu. Proto nelze dobu pojištění v letech 1980 až 1985 z titulu zaměstnání u Armabetonu započítat. Na základě výučního listu nicméně byla žalobci započtena doba učení v období od 1. 9. 1977 do 25. 6. 1980. Žádnou další dobu ovšem nelze žalobci započítat, protože ani bývalý insolvenční správce nedisponuje žádnými doklady z té doby, které by věrohodným způsobem prokazovaly žalobcovu dobu účasti na důchodovém pojištění.

Posouzení věci soudem

13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodl ve věci samé bez nařízení ústního jednání, jelikož napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.
14. Podle § 34 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně.
15. Vzhledem k tomu, že žalobce namítá, že měl získat o více než jeden rok dob pojištění navíc oproti rozsahu zhodnocenému žalovanou (zhruba tři roky za období od 28. 9. 1982 do 14. 7. 1985), je zřejmé, že v případě důvodnosti žalobních námitek by žalobce skutečně byl zkrácen napadeným rozhodnutím na výši starobního důchodu.
16. Podle § 104 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se doby zaměstnání před 1. lednem 1996, u nichž podle předpisů platných před tímto dnem byla stanovena podmínka, aby zakládaly nemocenské pojištění, považují za dobu pojištění (§ 13 odst. 1), jen pokud zakládaly nemocenské pojištění v době svého trvání.
17. Podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném od 1. 1. 1976 do 30. 9. 1988 (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení z roku 1975“) platí, že kde se podle tohoto zákona požaduje pro vznik nebo výši nároku na důchod určitá doba zaměstnání, rozumějí se jí tyto doby: od vzniku československého státu doba zaměstnání v pracovním (učebním) poměru, doba pracovní činnosti v poměru člena výrobního družstva a s odchylkami stanovenými v prováděcích předpisech též doba jiné činnosti, po kterou pracující mají v důchodovém zabezpečení práva a povinnosti jako pracovníci v pracovním poměru [§ 3 písm. c)].
18. Žalobce přitom namítá, že ve sporném období měl u Armabetonu pracovat v pracovním poměru jakožto instalatér. Mezi stranami není sporu o tom, že pro toto období se nepodařilo dohledat evidenční listy důchodového pojištění, což mělo za následek, že žalovaná tuto dobu žalobci neuznala jako dobu pojištění. Žalobce se proto snaží dokázat, že v danou dobu zaměstnancem Armabetonu byl a jedná se pouze o evidenční chybu.
19. Z judikatury NSS vyplývá, že primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění (a získaných vyměřovacích základů, jež ovšem v tomto případě podstatné nejsou, neboť předcházejí rok 1986 – srov. § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění) je evidenční list důchodového pojištění. Při jeho absenci je však zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování platná pro řízení ve věcech důchodového pojištění, která jsou zakotvena v § 84 a § 85 organizačního zákona a podpůrně správní řád, který se použije na řízení o námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 organizačního zákona. Podle § 51 správního řádu

lze přitom k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 Ads 188/2017-49).

20. Z judikatury NSS dále vyplývá, že svědeckou výpověď lze zpravidla jen obtížně prokázat výši měsíčních příjmů s takovou přesností, aby bylo možno zjistit vyměřovací základ podle § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, který je základem pro výpočet ročního vyměřovacího základu a osobního vyměřovacího základu pojištěnce (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20). Toho se však žalobce svými námitkami, resp. žalobou, nedomáhal a nedomáhá. Domáhá se pouze toho, aby jeho výdělečná činnost ve sporném období byla posouzena tak, že zakládala účast na důchodovém pojištění, tedy jako doba pojištění. Zde se však uplatní odlišný standard dokazování. Skutečnost pouhého trvání pojištění lze ve smyslu § 85 odst. 5 organizačního zákona prokázat i jinými obecnějšími důkazními prostředky (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-93, či rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20).
21. Z povahy věci se v této souvislosti soud musel nejprve zabývat tím, zda je napadené rozhodnutí přezkoumatelné. NSS v rozsudku ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, konstatoval, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši (§ 68 odst. 3 správního řádu z roku 2004).“ V projednávaném případě je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaná bez jakéhokoli vysvětlení nepřihlédla k žalobcem navrženému důkaznímu prostředku (dokladu o dosažené kvalifikaci). Jedná se tak o případ opomenutého důkazu.
22. Odmítla též čestná prohlášení svědků, a to jen z toho důvodu, že nemají v tomtéž období evidovány doby pojištění u téhož zaměstnavatele, což posléze sama ve svém vyjádření uznala, že není dostatečný důvod, a jiný důvod pro neakceptování tohoto zákonem předpokládaného důkazu nesdělila. Soud zde s ohledem na uznání žalované jen stručně odkazuje na rozsudek ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, v němž i NSS v odst. 19-22 jasně označil tuto praxi žalované při hodnocení čestných prohlášení za nezákonnou. I jiné osoby než zaměstnané tímž zaměstnavatelem mohou mít dostatečné informace o výkonu zaměstnání žadatele o starobní důchod.
23. Soud přitom nemohl zohlednit vyjádření v té části, kde se žalovaná snažila až v řízení před soudem doplnit další argumenty (chybějící v odůvodnění napadeného rozhodnutí), proč čestná prohlášení nemohla jako důkazní prostředek obstát. Žalovaná je totiž povinna uvést veškeré důvody, proč námitkám nevyhověla, již v napadeném rozhodnutí a na jiné důvody se v řízení před soudem spoléhat nemůže (srov. např. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58). K tvrzením, že čestná prohlášení svědků předložená ve správním řízení nejsou vůbec podepsána jedním ze svědků a postrádají úředně ověřený podpis druhého ze svědků, se tedy soud nemůže vyjádřit, neboť ani žalobce neměl možnost se s tímto názorem žalované seznámit před podáním žaloby.
24. Lze nicméně poznamenat, že s ohledem na chybné vedení správního spisu žalovanou, z něž není vůbec patrné, jak se čestná prohlášení do jejích rukou dostala, nelze ani vyloučit, že např. žalobce doložil čestná prohlášení ve vícero vyhotoveních, vždy s podpisem jednoho

z těchto svědků, a do správního spisu byla založena jen kopie jednoho z těchto vyhotovení. Bez alespoň kopie listiny s podacím razítkem s údajem o počtu listů příloh či informací o elektronickém podání si vůbec nelze učinit obrázek o tom, zda se v daném případě jedná o pochybení žalobce či žalované při vedení správního spisu.

25. Obdobně ovšem ve správním spise není nijak podloženo ani tvrzení žalované, že v čestném prohlášení označení svědci nebyli zaměstnání v Armabetonu. Ve spise nejenže chybí odpověď blíže neidentifikovaného insolvenčního správce na dotaz žalované, ale nejsou zde ani evidenční listy důchodového pojištění svědků či jiný doklad, který by vyvracel obsah jejich prohlášení. Tyto podklady přitom mohou být významné, neboť by z nich např. mohlo vyplynout, že se nedochovala evidence Armabetonu za celé uvedené období, a tedy není vyloučeno, že označení svědci mají v evidovaných dobách pojištění shodnou mezeru, což by podporovalo tvrzení žalobce, že se jednalo o jeho spolupracovníky.
26. Jelikož soud napadené rozhodnutí zrušil, bude moci žalovaná tyto skutečnosti (při jejich řádném zdokumentování v obsahu správního spisu) zohlednit v dalším řízení, přičemž je nezbytné, aby poskytla výzvu k odstranění případných nedostatků čestných prohlášení v přiměřené lhůtě žalobci prostor, aby případně mohl své formální pochybení napravit a doložit čestné prohlášení svědků s jejich úředně ověřenými podpisy. Nepodepsané prohlášení by totiž vskutku nemělo žádnou hodnotu, neboť si jej klidně mohl sepsat i sám žalobce.
27. Bude tedy na žalované v dalším řízení, aby v dalším řízení provedla řádné dokazování, přičemž s ohledem na důkazní návrhy učiněné v řízení před soudem bude namístě, aby je žalovaná zohlednila, a pokud se nespokojí s opravou vad čestných prohlášení J. A. a L. H. doplněním úředně ověřených podpisů těchto svědků, aby provedla výslechy svědků J. A., L. H. a J. F. (včetně čestného prohlášení posledně jmenovaného). Obecně platí, že svědecký výslech je hodnotnějším důkazním prostředkem nežli čestné prohlášení, neboť svědkovi lze pokládat doplňující otázky nebo jej konfrontovat s jinými důkazními prostředky.
28. Věrohodnost svědků bude navíc třeba hodnotit v kontextu dalších důkazních prostředků, které by mohly potvrdit pravdivost čestného prohlášení. V tomto směru má nepochybně význam i žalovaná opomenutý doklad o zvyšování kvalifikace. Žalobce sice nedoložil konkrétní smluvní dokumenty vztahující se k jeho tehdejšímu zaměstnavateli Armabeton, nicméně tehdy platný zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění účinném od 1. 7. 1975 (dále jen „zákoník práce z roku 1965“) upravoval nejen učební poměr coby zvláštní druh pracovního poměru sloužícího k výchově mládeže (§ 217 až § 231 zákoníku práce z roku 1965), ale i dohodu o získání nebo zvýšení kvalifikace pracovníka, která shodně jako dnes mohla být i tehdy podmíněna tím, že pracovník setrvá v socialistické organizaci, tj. u zaměstnavatele, po určitou dobu (§ 143 zákoníku práce z roku 1965). Ze zákoníku práce z roku 1965 a prováděcích právních předpisů samozřejmě nevyplývají konkrétní podmínky tehdejšího státního podniku Armabeton ohledně žalobcem doložených kvalifikačních „osobních tříd instalatéra“. Soud může jen odhadovat, že se jednalo o třídy předepsané interní instrukcí, která není k dohledání ve Sbírce zákonů, a jejímž původcem mohlo být případně i příslušné ministerstvo. Je však všeobecně známo, že za socialismu bylo obvyklé, že se mladý pracovník zavázal odpracovat určitý počet let u socialistické organizace, která se podílela na jeho vzdělání a profesní výchově. Tedy se soudu jeví věrohodným žalobcovo tvrzení, že povinnou náležitostí potvrzení o zvýšení kvalifikace bylo vždy určité trvání praxe u zaměstnavatele.

29. Žalobce doložil kopii „*Průkazu odborné kvalifikace pracovníka ve stavební výrobě a ve výrobě stavebních hmot*“ již jako podklad pro vydání původního rozhodnutí a žalovaná se jí nezabývala ani v původním rozhodnutí, ani v napadeném rozhodnutí, což je právě důvodem jejich nepřezkoumatelnosti. Tento průkaz přitom může být významným podpůrným důkazem pro posouzení věrohodnosti svědeckých výpovědí tvrzených žalobcových spolupracovníků z Armabetonu, a proto žalovaná bude povinna se jím v dalším řízení řádně zabývat a v ideálním případě ji následně po spontánní výpovědi i předložit k nahlédnutí těmto svědkům, aby uvedli, pokud je jim to známo, za jakých podmínek a na základě jakých předpisů docházelo v tehdejší době k vyznačování uvedených tříd kvalifikace. Tato zjištění mohou napomoci lépe objasnit, co pro rozsah pojistných dob žalobce lze z tohoto důkazu dovozovat.
30. Závěrem proto soud shrnuje, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu, že ve svém odůvodnění opomnělo vyhodnotit relevantní důkazní návrh žalobce (průkaz odborné kvalifikace) a odmítlo důkaz z nezákonného, a nadto nepodloženého důvodu (čestná prohlášení svědků). V dalším řízení proto bude žalovaná povinna řádně předložené důkazy znovu vyhodnotit, přičemž v zájmu dodržení práva na spravedlivý proces přihlédne i k důkazním návrhům, jež žalobce uplatnil v reakci na napadené rozhodnutí v řízení před soudem (čestné prohlášení J. F., svědecký výslech označených svědků), jelikož jejich provádění soudem s ohledem na zjevnou nezákonnost napadeného rozhodnutí by bylo nevhodné. Ostatně řádné vyhodnocení skutkového stavu je primárně úkolem správních orgánů, zatímco dokazování před správními soudy má až subsidiární povahu. Z toho důvodu soud spolu s rozsudkem žalované k doplnění správního spisu zasílá i předložené čestné prohlášení J. F.

Závěr a náhrada nákladů řízení

31. Soud dospěl k závěru, že podaná žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
32. Pro úplnost soud uvádí, že v žalobním petitu je navrženo též zrušení původního rozhodnutí žalované. K jeho zrušení však soud nepřistoupil, neboť v situaci, kdy k takovému kroku není oprávněna žalovaná (srov. § 88 odst. 8 organizačního zákona), nemůže tak učinit ani soud (viz též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 11. 2009, č. j. 1 Aps 2/2008-76, č. 1997/2010 Sb. NSS).
33. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku, je žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
34. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobci přiznal jejich plnou náhradu, protože měl ve věci plný úspěch. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, který je plátcem DPH. Za tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a repliky) náleží odměna 3 x 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a paušální náhrada 3 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. celkem 3 900 Kč bez DPH. K této částce je třeba v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. třeba přičíst náhradu za 21 % DPH, tj. 819 Kč. Celková náhrada nákladů řízení tak činí částku 4 719 Kč včetně DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. června 2024

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce